



## Wat België van Nederland kan leren



**Marc De Vos**

Directeur

Itinera Institute

Enkele jaren geleden, in tijden van Paarse euforie, was het bon ton de draak te steken met Nederland. Het Poldermodel had afgedaan. België, bij monde van onze toenmalige toppolitici, ontdeed zich fier van zijn eeuwige underdogpositie tegenover de Noorderburen. Steve Stevaert ging zelfs zover om gratis bussen in te leggen, zodat de Vlaming met eigen ogen kon vaststellen hoe slecht het Nederland wel verging.

Dat was 2004. Vandaag weten we hoe misplaatst de Paarse hoogmoed was. Nederland kende een dipje tussen 2002 en 2004. De economie draaide minder en dus werd de broeksriem aangehaald, met onpopulaire maatregelen en onrust op straat. België glorieerde, maar deed dat mede op een bubbel van manke begrotingsdiscipline in het licht van de vergrijzing. We leefden boven onze stand, de politici grepen onvoldoende in en daarvoor zullen we nog jaren de rekening betalen.

De geschiedenis herhaalt zich. Nederland en België, beide open exporteconomieën, worden vandaag zwaar getroffen door de globale crisis. Deze week besloot de Nederlandse regering tot een drastisch crisisplan. Naast omvangrijk relancebeleid, zet Nederland moedig de tering naar de nering. Om de overheidsfinanciën opnieuw gezond te maken, wordt bij wet een meerjarig traject van schuldafbouw vastgelegd. Dat traject start in het

## Wat België van Nederland kan leren

Nederlandse verkiezingsjaar 2011 en zal ook een volgende regering binden. Als klap op de Nederlandse vuurpijl wordt de wettelijke pensioenleeftijd opgetrokken tot 67 jaar. Daarmee hanteert Nederland een machtig tweesnijdend zwaard, want een verhoging van de pensioenleeftijd **b e t e k e n t** tegelijkertijd minder pensioenuitgaven en meer inkomsten door arbeid.

Ziedaar dus, beste lezer, politici die zelfs voor een verkiezingsjaar harde maatregelen nemen. Ziedaar, beste politici, een regering die wel degelijk op lange termijn kan handelen. Wat een melkweg van verschil met de amechtige Belgische constellatie. Zelfs de ronduit apocalyptische begrotingsvooruitzichten die de Hoge Raad van Financiën deze week naar buiten bracht, waren in België niet genoeg om de geesten tot eendracht en daadkracht te provoceren. Misschien moeten we onze bewindvoerders en sociale partners maar eens bussen naar Nederland.

Het schrijnende onvermogen van de Belgische democratie en van het Belgische overlegmodel om zichzelf aan te passen aan de grote sociale, economische en demografische veranderingen van onze tijd, dateert helaas niet van vandaag. In de strijd om te verbeteren door te veranderen, leidt Nederland België met klinkende cijfers. Nederland heeft een crisisplan, België niet. Nederland hervormde

fundamenteel zijn gezondheidszorg in 2005. De Belgische gezondheidszorg is onbetaalbaar geworden, maar over hervormen durft niemand spreken. Op de Nederlandse arbeidsmarkt wordt pragmatisch over flexibiliteit en loonmatiging onderhandeld. In België overheerst ideologie en blijft het circus van loonnormen falen.

“

*In de strijd om te verbeteren door te veranderen, leidt Nederland België met klinkende cijfers. Op tien jaar tijd is België kansloos achtergelaten in zowat elke maatstaf van ontwikkeling.*

”

economische groei, werkgelegenheid, uitkeringen en armoede. België is in relatief verval, zowel economisch als sociaal.

Laat dit even tot u doordringen: de uitgangspositie van Nederland is stukken beter dan de Belgische. En desondanks heerst er voldoende besef over de noodzaak van een ingrijpend crisisplan. Neem de arbeidsmarkt. Nederlanders gaan gemiddeld op 62 jaar met pensioen, Belgen op 59 jaar. En toch gaat in Nederland de pensioenleeftijd dus omhoog. Tweederden van alle Belgen tussen de 55 en de pensioenleeftijd van 65 werkt niet. Nog vóór de crisis was langer werken bij ons een must voor de voorbereiding van de vergrijzing.

Maar het Generatiepact bracht bij ons geen consensus over langer werken, wel betogingen voor vervroegd pensioen.

Nu ben ik de eerste om te zeggen dat je geen jobs creëert met de pensioenleeftijd te verhogen, laat staan jobs die aangepast zijn aan de leeftijd. Daar liggen huizenhoge uitdagingen. Maar in Nederland is minstens het beleid opgestaan om de evolutie en de marsrichting zonneklaar te maken. Hoelang gaan we in België de prijs van het immobilisme blijven betalen? Laten van deze crisis een catharsis maken. Om de combinatie van welvaartscreatie en sociale zekerheid opnieuw duurzaam te krijgen, zal begrotingswerk niet volstaan. We staan voor grondige hervormingen, met name voor arbeidsmarkt, sociale zekerheid, overheden en fiscaliteit. Het is hoog tijd dat we die realiteit met Nederlandse nuchterheid onderkennen.

**Marc De Vos**

Directeur van het Itinera Institute  
Docent UGent

*Verschenen in De Morgen van 28 maart 2009*

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.  
"Think-tank" et "do-tank" indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.



Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org [www.itinerainstitute.org](http://www.itinerainstitute.org)